

MAELUMINISTEERIUM

Lühiülevaade uue uuendtoidu* määrusega 2015/2283 seotud muudatustest

Ebe Meitern
toidu üldnõuete büroo peaspetsialist
21.03.2017

** toit, mida enne 15.05.1997 ei ole ELis olulisel määral toiduks kasutatud*

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2015/2283

- Tunnistab alates 01.01.2018 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu uuendtoidu määruse nr [258/97](#)
- Jõustus 01.01.2016
- Rakendamistähtaeg **01.01.2018**
- Rakendamistähtajani järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu uuendtoidu määrust nr 258/97

Miks oli vaja uut määrust?

Eesmärgiks oli:

- Soov ajakohastada, lihtsustada ja lühendada uuendtoidu turule lubamise protseduuri
 - Uue loamenetlusega loodetakse vähendada senist keskmist ajakulu 3 aastalt ligikaudu 1,5 aastale
 - Lubatakse lihtsam loamenetlus väljaspool Euroopa Liitu traditsioonilise toidu turustamiseks
- Ajakohastada uuendtoidu määratlust

Mis on uuendtoit?

Uuendtoit on **toit, mida enne 15.05.1997 ei ole ELis olulisel määral toiduks kasutatud ja** mis koosneb, on saadud või toodetud

- uue või tahtlikult muudetud molekulaarstruktuuriga materjalist
- mikroorganismidest, seentest, vetikatest, taimedest, loomadest, eelnimetatute osadest või raku- või koekultuurist,
- mineraalset päritolu materjalist
- tootmisprotsessi abil, mis mõjutab oluliselt toidu (sh vitamiinide) koostist, struktuuri, toiteväärtust, inimese ainevahetust või mittesoovitavate ainete sisaldust
- tehisnanomaterjalist

Uuendtoiduks loetakse ka sellised ained, koostisosad jms, mida enne 15.05.1997 turustati üksnes toidulisanditena, kui neid soovitakse turustada muu toiduna.

Uuendtoidu turustamiseks ELis on vaja luba

NB! Allajoonitult on märgitud kehtiva mõiste sõnastusele lisatud üksikasjad

Näiteid lubatud uuendtoitudest

Kolmandatest riikidest pärit traditsiooniline toit:

- nonipuu viljade mahl, püree, kontsentraat
- õlivalvei seemned (tšiiaseemned), tšiiõli

Uutest allikatest saadud koostisosad:

- shiitake-seene mütseelist saadud ekstrakt
- polüküllastumata rasvhappeid sisaldavad õlid, mis on saadud tavalisest hiigelvähist, mikrovetikatest, põld-rusuarre seemnetest

Toidulisandite koostisosad:

- raud(II)naatrium EDTA, raud(II)ammooniumfosfaat, sünteetiline zeaksantiin

Uue tehnoloogia abil toodetud toit:

- pagaripärm ning leiva- ja saiatooted, mida D-vitamiini sisalduse suurendamiseks on kiiritatud UV-kiirgusega

Olulisemad muudatused

	Määrus 258/97	Määrus 2015/2283
Loaotlus esitatakse	liikmesriigi hindamisasutusele	ELi komisjonile
Taotlust hindab	liikmesriigi hindamisasutus, teatud juhtudel Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)	EFSA
Uuendtoidu loa annab	kas liikmesriik või ELi komisjon	üksnes ELi komisjon
Loa saanud uuendtoitu tohivad turustada	üksnes loa saanud ettevõtte	kõik*
Loa saamiseks kulub	≈ 3 aastat	≈ 1,5 aastat
Kolmanda riigi traditsioonilise toidu ELi turule lubamiseks kulub	≈ 3 aastat	≈ 7 – 11 kuud
Ülevaade lubatud uuendtoitudest	lubamise otsused on ELi komisjoni kodulehel	uuendtoitude loetelu õigusaktina

* Kui tegemist on konfidentsiaalsete andmetega, siis andmekaitseperiood on 5 aastat. Sellel perioodil tohib loa saanud uuendtoitu turustada ainult loa taotlenu või temalt selleks nõusoleku saanud ettevõtte.

Käitlejate kohustus uut teavet jagada

Toidukäitlejad, kes on uuendtoidu turule viinud, peavad EL komisjoni teavitama nendeni jõudnud teabest:

- asjaolu kohta, mis võib mõjutada uuendtoidu ohutuse hindamist
- kolmandast riigist traditsioonilise uuendtoidu puhul selle suhtes kolmandas riigis kehtestatud keeldude ja piirangute kohta

Kas uuendtoit või mitte?

Toidukäitlejal on kohustus kindlaks teha, kas tema turustatav toit on uuendtoit

- selleks võib ta Eestis nõu küsida Veterinaar- ja Toiduametilt

See, kas konkreetne toit on uuendtoit või mitte, võidakse kindlaks määrata EL komisjoni otsusega

Uuendtoitude loetelu

- Esialgne loetelu moodustatakse määruse 258/97 alusel turule lubatud uuendtoitudest, seda täiendatakse loataotlustest lähtuvalt
- Turustada tohib üksnes ELi uuendtoitude loetelus olevat uuendtoitu

Üldine loamenetlus

Tegevus	Ajaraam
Loa taotluse esitamine EL komisjonile	
ELi komisjon fikseerib taotluse kättesaamise kuupäeva ja kontrollib nõuetekohasust	Võimalikult kiiresti
ELi komisjon edastab taotluse EFSA-le (vajaduse korral)	Hiljemalt 1 kuu jooksul pärast taotluse nõuetekohasuse kontrollimist
EFSA esitab oma arvamuse ohutuse kohta	9 kuu* jooksul alates taotluse kättesaamisest
Lubamise otsustamine: <ul style="list-style-type: none">• otsuse eelnõu koostamine ja esitamine alalise komitee arvamuse saamiseks• otsuse tõlkimine, avaldamine Euroopa Liidu Teatajas ning uuendtoidu loetelu muutmine	Hiljemalt 7 kuud alates EFSA arvamuse avaldamisest. Kui EFSA arvamust ei olnud vaja küsida, algab 7kuuline tähtaeg taotluse kättesaamise kuupäevast Ligikaudu 1–2 kuud
	Kokku: ≈ 9 kuud (EFSA arvamusega), ≈ 19 kuud* (EFSA arvamusega)

* Periood võib pikeneda, kui EFSA küsib lisateavet

Teavitamise menetlus (kolmandast riigist pärit traditsiooniline toit)

Tegevus	Ajaraam
Ettevõtja esitab teatise ELi komisjonile	
ELi komisjon fikseerib teatise kättesaamise kuupäeva ja kontrollib teatise nõuetekohasust	Võimalikult kiiresti
ELi komisjon edastab teatise liikmesriikidele ja EFSA-le	Hiljemalt 1 kuu jooksul pärast teatise nõuetekohasuse kontrollimist
Liikmesriigid ja EFSA võivad esitada EL komisjonile põhjendatud vastuväiteid*	4 kuu jooksul pärast teatise edastamist neile
Komisjon otsustab loa andmise (otsuse tõlkimine, avaldamine, uuendtoidu loetelu muutmine)	1-2 kuud
Kokku: ≈ 7 kuud	

* Kui esitatakse vastuväiteid, siis luba teavitamismenetluse raames ei anta. Ettevõtja võib taotleda loa kolmandast riigist pärit traditsioonilise toidu loa menetluse raames

Kolmandast riigist pärit traditsioonilise toidu loa menetlus

Tegevus	Ajaraam
Ettevõtja esitab ELi komisjonile taotluse	
EL komisjon fikseerib taotluse kättesaamise kuupäeva ja kontrollib taotluse nõuetekohasust	Võimalikult kiiresti
EL komisjon edastab taotluse EFSA-le ja teavitab sellest liikmesriike	Kohe pärast nõuetekohasuse kontrollimist
EFSA avaldab arvamuse	Hiljemalt 6 kuu* jooksul
Lubamise otsustamine:	
• otsuse eelnõu esitamine alalisele komiteele arvamuse saamiseks	3 kuu jooksul alates EFSA arvamuse avaldamisest
• otsuse tõlkimine, avaldamine Euroopa Liidu Teatajas ning uuendtoidu loetelu muutmine	1-2 kuud
Kokku ≈ 11 kuud*	

* Periood võib pikeneda, kui EFSA küsib lisateavet

Üleminekusätted

- Toidu puhul, mille turustamiseks on esitatud loa taotlus määruse 258/97 alusel ning mille lubamise kohta ei ole tehtud otsust enne 01.01.2018, ei pea esitama uut taotlust määruse 2015/2283 alusel
- Tooteid, mis ei ole uuendtoit määruse 258/97 tähenduses, kuid mis on uuendtoit määruse 2015/2283 kohaselt, võib jätkuvalt turustada seni, kuni komisjon teeb otsuse nende lubamise kohta
 - Selleks tuleb loataotlus esitada hiljemalt 02.01.2020

Teavet määruse 258/97 kohta

- Veterinaar- ja Toiduameti [kodulehel](#)
- EL komisjoni kodulehel:
http://ec.europa.eu/food/safety/novel_food_en

MAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Küsimuste korral võtke ühendust

Ebe Meitern
Maaeluministeerium
toiduohutuse osakond
toidu üldnõuete büroo
peaspetsialist
625 6231
ebe.meitern@agri.ee

Airika Salumets
Veterinaar- ja Toiduamet
toiduosakond
jaekaubanduse, mahepõllumajanduse ja
mitteloomse toidu büroo
peaspetsialist
605 4765
airika.salumets@vet.agri.ee